

OBSAH

O autorech	9
Autoři jednotlivých kapitol	11
Úvod	12
I. Didaktika jako vědní obor	17
1. Nástin vývoje didaktiky	17
1.1 Historické prameny vzniku obecné didaktiky	18
1.2 Vývoj didaktiky v předškolním vzdělávání	24
1.3 Současný pohled na didaktiku mateřské školy	32
2. Vymezení didaktických kategorií	35
2.1 Obecné didaktické kategorie	35
2.2 Specifikace didaktických kategorií pohledem předškolního vzdělávání	39
3. Konstruktivistické teorie v předškolním vzdělávání	43
3.1 Transmisivní versus konstruktivistické přístupy v předškolním vzdělávání	44
3.2 Sociální konstruktivismus v předškolním vzdělávání ..	46
II. Činitelé předškolního vzdělávání	49
4. Dítě jako subjekt předškolního vzdělávání	49
4.1 Vymezení pojmu dítě a dětství jako východisko předškolního vzdělávání	50
4.2 Dítě jako objekt a subjekt předškolního vzdělávání ...	53
4.3 Vývojové charakteristiky dětí předškolního věku jako východiska předškolního vzdělávání	56
4.4 Potřeby dítěte předškolního věku	61
4.5 Respekt k dítěti jako základní princip předškolního vzdělávání	71
4.6 Demografické charakteristiky dětí předškolního věku ..	74
5. Učitel mateřské školy	81
5.1 Vymezení pojmu učitel	81
5.2 Profesionální činnosti učitele mateřské školy	83
5.3 Role učitele mateřské školy v současném předškolním vzdělávání	85
5.4 Kvalita v práci učitele mateřské školy	86
5.5 Reálný stav učitelství mateřských škol	94

III. Příprava na vzdělávání	98
6. Pedagogická diagnostika	98
6.1 Současné pojetí pedagogické diagnostiky	99
6.2 Proces diagnostikování	100
6.3 Metody a nástroje pedagogické diagnostiky	102
6.4 Portfolio jako efektivní prostředek diagnostické činnosti učitele	104
7. Cíle předškolního vzdělávání	106
7.1. Pojetí cílů v předškolním vzdělávání	106
7.2. Konkretizace cílových kategorií z hlediska času	110
7.3. Konkretizace cílových kategorií z hlediska tématu ...	111
7.4 Taxonomie cílů	113
8. Obsah vzdělávání	117
8.1 Jak chápat obsah předškolního vzdělávání	117
8.2 Vztah cílů a obsahu	120
8.3 Vzdělávací nabídka	123
9. Projektování v mateřské škole	126
9.1 Kroky vedoucí k vytvoření tematické části	126
9.2 Přístupy k tvorbě tematické části a její struktura	128
IV. Realizace vzdělávání a hodnocení jeho výsledků	130
10. Podmínky předškolního vzdělávání	131
10.1 Prostředí jako důležitý faktor kvality předškolního vzdělávání	131
10.2 Specifický význam podmínek v předškolním vzdělávání	132
10.3 Podmínky vzdělávání v RVP PV	134
11. Organizace předškolního vzdělávání	138
11.1 Požadavky na organizaci předškolního vzdělávání ..	138
11.2 Organizační formy předškolního vzdělávání	139
12. Metody předškolního vzdělávání	149
12.1 Historický vývoj a základní charakteristiky metod ..	150
12.2 Kategorizace metod	152
12.3 Od vzdělávacích metod ke vzdělávacím strategiím ..	164
13. Hodnocení v předškolním vzdělávání	170
13.1 Cíl hodnocení a jeho funkce	171
13.2 Typy hodnocení	172
13.3 Sebehodnocení dětí	175
14. Komunikace a její vliv na vývoj dítěte v předškolním vzdělávání	177
14.1 Komunikace nebo interakce: upřesnění pojmů	178
14.2 Komunikace a její kontext	180

14.3	Význam interakce v předškolním vzdělávání	181
14.4	Vztah mezi komunikací a vývojem dítěte	183
14.5	Interakční zkušenost v raném období a její vliv na vývoj dítěte v předškolním vzdělávání	185
14.6	Emoce a učení	203
14.7	Využití interakčních teorií v každodenní praxi mateřských škol	207
Závěr		221
Literatura		223
Summary		240
Seznam vyobrazení		242
Věcný rejstřík		243
Přílohy		245